

Med amatørarkæologerne i arbejdsmarken

*Af Lisbeth Pedersen og Gunnar
Jørgensen
museumsinspektør og formand for
arkæologiforeningen*

Med amatørarkæologerne i arbejdsmarken

Af Lisbeth Pedersen og Gunnar Jørgensen museumsinspektør og formand for arkæologiforeningen

På foreningens generalforsamling i februar 2006, så formanden Gunnar Jørgensen tilbage på 2005, som et år, hvor foreningens interesseområder i det åbne land fyldte en del. I den forbindelse blev den positive udvikling, som der har været både lokalt og i regering og folketing for at sikre de væsentlige kulturhistoriske værdier og naturen i Åmoserne og Tissø i særlig grad hilset velkommen.

Mange af arkæologiforeningens engagementer foregik i symbiose med museets arbejde. Flere af medlemmerne var således som en naturlig forlængelse af foreningens fodarbejde i felten, med i den fase, hvor egnens borgere formulerede de betydeligste kulturmiljøer og bevaringsværdige naturtyper i en kommende Åmose-Tissø Naturpark. Arkæologiforeningens medlemmer nyttig-

Mariette Tellerup jubler over gode fund fra Særslev. Det kan være svært at få armene ned, når tingfinderlykken tilsmiler en arkæolog i felten. Foto Gunnar Jørgensen.

Skovhugst i Mareskoven på Vesterlyng. Stenalderens fiskere har ved regulær omdrift af hassel- og elmskove skaffet materialer til deres fiskeanlæg. Arkæologiforeningens medlemmer forsøgte i vinteren 2005 af gøre stenalderbefolkningen kunsten efter. Foto Gunnar Jørgensen.

gjorde herigennem deres viden fra mange års arkæologiske rekognosceringer og gav tillige et folkeligt engagement i museets arbejde i det overordnede projekt.

Inden for egne projekter fulgte medlemmerne op på udgravningerne af "Lindas plads" ved at beskrive fund og undersøgelsens resultater. Foreningen har dermed skrevet den lille stenalderboplads, som for godt 6000 år siden lå på en lille langstrakt holm i den daværende Kalundborg fjord, ind i historien.

Forårets to planlagte rekognosceringer måtte desværre aflyses på grund af sne og frost. I stedet blev medlemmerne inddraget i Anders Fischers stævningsforsøg i Mareskoven på Eskebjerg Vesterlyng. Opgaven bestod i at udtynde, dvs. stævne hasselbuske ved roden, for at kontrollere opvæksten af buskene i lange, lige grene. Disse skal senere flettes sammen i godt 5 m lange måtter for

at eftergøre de byggelementer til stenalderens faste fiskeanlæg, som museet gravede ud ved Halskov i forbindelse med Storebæltsudgravningerne for nogle år siden.

Foreningen gav også museet en hjælpende hånd ved prøvegravning på en udstykning ved Særslev. Her forekom der talrige gruber i søgegrøfterne, og arkæologforeningen fik til opgave at grave gruberne ud for at skaffe materiale til datering af bopladssporene. Keramik afslørede, at der omtrent, hvor den middelalderlige kirkelandsby ligger i dag, har ligget en lille jernalderlandsby. Den kan dateres til den periode, som arkæologerne kalder for IIIa af førromersk jernalder. Det vil sige århundredet lige før vor tidsregning.

Den middelalderlige kirkelandsby Særslev har med disse undersøgelser fået skrevet et kapitel til sin historie, for museet er kommet på sporet af en de landsbyer, der i de sidste 1000 år af oldtiden flyttede rundt på det flade plateauet lige vest for Særslev Enge. Hidtil har kun stednavneendelsen -lev været

en ledetråd i at aflæse historien i kulturlandskabet. Ordet er beslægtet med 'levn' i betydning 'noget efterladt' og forklares i almindelighed med arvegods. I kombination med mandsnavnet Sæ(a)r, betyder Særslev slet og ret Særs' arvelod. Navnet tidssættes almindeligvis til århundrederne efter Kristi fødsel, så arkæologforeningen og museet håber på, at de med arkæologiske undersøgelser i og omkring Særslev på et senere tidspunkt kan spore flere af jernalderens og vikingetidens landsbybebyggelser og skrive videre på den historie.

Endelig gav en sommertur til vikingetidsudstillingen på Moesgård Museum og guidede ture i Jens Niensens og Hans Hansens fodspor i henholdsvis Raklev sogn og ad ukendte stier i området ved Spangsbro og Tømmerup medlemmerne kendskab til arkæologi og natur både på nære og lidt mere fjerne destinationer.

Tur til vikingemarked ved Moesgård Museum. Det er forhåbentlig et fremtidsbillede for udstillingsstedet ved Fugledegård vest for Tissø. Foto Gunnar Jørgensen.

